

Zaburzenia funkcji endogennych systemów opioidowych w przewlekłym bólu

Barbara Przewłocka
Instytut Farmakologii PAN w Krakowie

W warunkach fizjologicznych ból pełni ważną rolę odruchowo-obronną. Ta rola zmienia się w przypadku chronifikacji procesów nocycyptywnych i rozwoju przewlekłego bólu, który jest uznany za chorobę samą w sobie. Dochodzi wtedy do wielu zmian w funkcjonowaniu endogennych opioidowych systemów przeciwbólowych. Endogenne peptydy opioidowe (endorfiny, enkefaliny i dynorfiny) pochodzą z prohormonów kodowanych przez oddzielne geny. Aktywacja ekspresji tych prohormonów podnosi poziom peptydów opioidowych działających antynocycyptywnie, ale równocześnie podnosi się poziom wielu peptydów działających pronocycyptywnie. Nasilenie działania pronocycyptywnego jest uważane za główną przyczynę rozwijającej się po podaniu opioidów nadwrażliwości bólowej, rozwoju tolerancji na działanie analgetyczne oraz osłabienia działania leków opioidowych w bólu przewlekłym, a szczególnie w bólu neuropatycznym. Wyjaśnienie tych procesów może wskazać drogę bardziej efektywnej terapii bólu przewlekłego.